

235. Tweede dictee van De Bonte Koe (auteur: Willem Schrama)

Het 3 oktoberfeest

Is er in het Holland van boven de grote rivieren één volksfeest denkbaar dat zich kan meten met de jaarlijkse viering van Leidens Ontzet? Nee toch! Wie nochtans een acceptabele remplaçant ervoor kan aandragen zonder zich met een jantje-van-leiden ervan af te maken, verdient terstond een pluim.

Maar voor zover bekend, zijn alle andere Noord-Nederlandse publieke uitspattingen slechts fletse braderieën vergeleken met het apocalyptische feestgedruis in de sleutelstad.

Menige landgenoot uit andere agglomeraties, laat steen een Tsjetsjeen of Curaçaoënaar, zou het er Spaans benauwd van krijgen. Zo niet de rasechte Leidenaar, die op taptoeavond eerst met volle teugen warmdraait om vervolgens al in de vroege ochtend van 3 oktober op zoek te gaan naar de grenzen van wat een mens mentaal, fysiek en financieel allemaal kan verdragen.

Dit aanstekelijke pandemonium, telkenmale georganiseerd door de 3 October Vereeniging, kent immers geen maat. Niet voordat rond middernacht een feeëriek vuurwerk aan een gitzwarte hemel is uiteengespat, komen de bierpompen pas aarzelend tot stilstand en worden de laatste gegrilde satés naar binnen gewerkt.

Het Van der Werfpark, vernoemd naar de standvastige burgemeester die volgens een hardnekkige mythe destijds het gelouterde Leidse gepeupel hartgrondig zijn eigen ledematen ter foeragering aanbood, is op deze dag even niet het domein van bier drinkende daklozen, hijgende potloodventers en ander schorriemorrie.

Integendeel, na op de nuchtere maag haringen en wittebrood en daarna snel een matineus kopje cappuccino te hebben genuttigd, brengt een enthousiast a-capellakoor van zanglustige stadgenoten er exquise polyfone koraalmuziek ten gehore.

Als het stadhuisarillon er een wijle later renaissancistisch klok-en-hamerspel laat horen, wordt het langzamerhand eens tijd dit weidse decor van fluitenkruid, guichelheil en stekelige apenbroodbomen vol chagrijnige haviken en vrolijk tjilpende kolibries te verlaten. Eropuit, en bij voorkeur tête-à-tête!

De rit voert dan halsoverkop richting lunapark, waar de bezoeker in een kakofonie van helse geluiden wordt opgezogen. Onderweg ernaartoe word je in een labyrint van kriskras in de rondte geplaatste eetkramen belaagd met paling, Berlijnse bollen, broodjes shoarma en kant-en-klare omeletten.

Rond het middaguur is er altoos weer de grote optocht, doorgaans een even allegorisch als caleidoscopisch schouwspel van middeleeuws gehelmd kanonnenvoer met speren en jakobsstaven, aangevoerd door dragers van gekonterfeite tafereeltjes op hardboard met fraai gekalligrafeerde ondertitels.

In een kilometerslange sliert van uitbundig uitgedoste stervelingen trekt de hele santenkraam aan ons voorbij, niet zelden ook allerlei gedierte waaronder przewalskipaarden, dromedarissen, kangoeroes en gekooide papegaaien.

Dit pittoreske tableau vivant wordt hier en daar onderbroken door karossen waarin geprivilegieerde stads- en verenigingsbestuurders en hun eega's warmhartig het volk toewuiven.

Ondertussen zijn er al sedert de vorige avond in het voltallige arsenaal van Leidse cafés en andere drinkgelagen door Jan en alleman lucullische en enigszins gênante bacchanalen aangericht, waarbij niemand zich laat koeioneren door politie te paard of dienstdoende collega's in surveillanceauto's.

Neen, tegen dit met drank overgoten jaarlijkse verzetje van de Leidenaar is geen kruid gewassen. 's Anderendaags, als een surplus aan aspirinetabletten de massale kater geleidelijk doet wegwijnen, kan door consciëntieuze annalisten weer een nieuw en boeiend hoofdstuk aan de Leidse jaarboekjes worden toegevoegd.